

הצעת חוק עסקאות גופים ציבוריים, תיקון – חובת שימוש במסמכים ממוחשבים

עמדת המדד-תמיכה מלאה

■ עיקרי החוק

הצעה לחייב גופים ציבוריים להתקשר עם ספקים באמצעות מסמכים אלקטרוניים בלבד.

■ תמצית חוות הדעת

הצעת חוק זו עומדת בערכי המדד: יעילות, מיעוט רגולציה וכיבוד התחייבויות ממשלתיות ובראשן הקפדה על מוסר תשלומים והלנת שכר.

■ פרטים טכניים על הצעת החוק

- א. ההצעה מוגשת כהוספת סעיף בחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976
- ב. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת יולי יואל אדלשטיין (פ/18/177; הוסרה מסדר היום ביום ב' באייר התשס"ט (26 באפריל 2009))
- ג. ההצעה הנדונה הוגשה ביום ט"ו באייר התשע"ה – 4.5.15 על ידי מיקי לוי.

■ רקע

חוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 סיפק את האפשרות להגשת מסמכים בצורה אלקטרונית אך למרות שעברו כבר 14 שנה עדיין מרבית המסמכים בהתקשרויות עם ספקים מוגשים על נייר, מה שמחייב הגשה פיזית, מעכב תהליכים ותשלומים, יוצר בעיות של שמירת המידע וניהולו ופוגע בסביבה.

משרדים ממשלתיים, בשל אופיים הבירוקרטי, מתקשים להסתגל לשינויים בהרגלי עבודה ולכן לא ממהרים מספיק ליישם תכניות התייעלות אפילו שהן תכניות מתבקשות כגון זו. לכן ככל הנראה יש צורך בחקיקה על מנת לקדם את התהליכים.

המכשול המרכזי ליישום החוק הוא החיוב של הספקים להשיג את ציוד הקצה המתאים לאימות החתימה האלקטרונית. הדבר יקשה במיוחד על ספקים קטנים שמספקים למשרדי הממשלה בעסקאות חד פעמיות.

עם זאת, לא מדובר בהליך מורכב במיוחד, ההליך דורש הגעה עם מסמכים מתאימים למשרד הפנים ורכישת ציוד הקצה.

מומלץ לבחון בכל זאת כיצד ניתן להקל את התהליך על אוכלוסיית עסקים זו אך לדעתנו לא מדובר בקושי מהותי.

▪ השפעה תקציבית

בהצעת המחיר אין התייחסות להשפעה התקציבית. לא נראה כי מדובר בהשפעה מהותית.

▪ פיזיבליות אכיפה

האכיפה לא תהיה פשוטה, משרדי ממשלה ויחידות סמך הם גופים מאוד בירוקרטיים שמתקשים לשנות את הרגלי עבודתם וימצאו פרצות, הספקים מצדם יחששו להתלונן כדי לא להפסיד מכרזים.

מומלץ להוסיף קנס על הגוף הציבורי שיועבר לספק ללא הוכחת נזק במידה ולא נתן אפשרות להגשת מסמכים אלקטרוניים.

▪ התאמה לערכי המדד

הצעת חוק זו עומדת בערכי המדד: יעילות, מיעוט רגולציה וכיבוד התחייבויות ממשלתיות ובראשן הקפדה על מוסר תשלומים והלנת שכר.

מומלץ בהמשך התהליך להתייחס להקלת התהליך על עסקים קטנים, לקבוע יעדי זמן למשרדי הממשלה והגופים השונים ולהשית קנסות על משרדי הממשלה, ללא הוכחת נזק ובצורה מובנית, על מנת לשפר את אכיפת החוק.